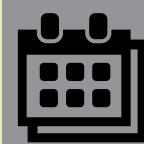

ΣΑΝ ΝΑ ΗΤΑΝ ΣΗΜΕΡΑ

Αργίες και εορτές**Ορθόδοξη Εκκλησία**

Των εν Εφέσω αγίων Επτά Παίδων: Αντωνίνου, Διονυσίου, Εξακουσιδιανού, Ιαμβλίχου, Κωνσταντίνου, Μαξιμιλιανού και Μαρτινιανού, Οσίας Ευδοκίας, Εγκαίνια Μονής Παντοκράτορος Κωνσταντινουπόλεως (1136)

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

367 - Ο Γρατιανός, γιος του Ρωμαίου αυτοκράτορα Ουαλεντινιανού Α', ονομάζεται συν-Αύγουστος από τον πατέρα του σε ηλικία οκτώ ετών.

1865 - Με βασιλικό διάταγμα, ο Ύμνος εις την Ελευθερίαν που γράφηκε από το Διονύσιο Σολωμό και μελοποιήθηκε από το Νικόλαο Μάντζαρο καθιερώνεται ως εθνικός ύμνος της Ελλάδας.

1936 - Αρχίζει η περίοδος της δικτατορίας του Ιωάννη Μεταξά

1960 - Απαλείφονται από γαλλικό λεξικό οι εξής ερμηνείες του όρου «Έλλην»: «απατεών, λωποδύτης, παλιάνθρωπος». Προηγήθηκε παρέμβαση της ελληνικής πρεσβείας στο Παρίσι.

1964 - Ο υπουργός Οικονομικών Κωνσταντίνος Μητσotάκης διαψεύδει, με δήλωσή του, επίμονες φήμες που τον θέλουν να συνεργάζεται μελλοντικά με την Ε.Ρ.Ε., αποχωρών από την Ένωση Κέντρου. «Ανήκω εις εκείνους», τονίζεται στη σχετική δήλωση, «οι οποίοι, κατά την διάρκεια της 12ετούς δοκιμασίας της δημοκρατικής παρατάξεως, ουδέποτε ελύγισαν, εταλαντεύθησαν ή εσυμβιβάσθησαν με την Δεξιάν».

1965 - Καταψηφίζεται στη Βουλή η κυβέρνηση Αθανασιάδη-Νόβα και παραιτείται την επομένη.

1966 - Αγεφύρωτο φαίνεται να είναι πλέον το χάσμα μεταξύ των δύο πτερύγων της Ένωσης Κέντρου, του Ν. Βενιζέλου και του Ανδρέα Παπανδρέου, ο οποίος δεν εμφανίστηκε στην πολιτική συγκέντρωση των Κρητών σπουδαστών.

1966 - Οι Τούρκοι εντείνουν τους διωγμούς εις βάρος των ομογενών και η Ελλάδα απειλεί να απελάσει ισάριθμους με τους Έλληνες Τούρκους υπηκόους. Η απειλή της εφαρμόζεται στην πράξη, με επίκεντρο τα Δωδεκάνησα. Όταν, όμως, η Άγκυρα υπαναχωρεί, αναστέλλονται οι απελάσεις Τούρκων από τα νησιά.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

1901 - Λούις Άρμστρονγκ, Αμερικανός τρομπετίστας και τραγουδιστής

1936 - Ανδρέας Μπάρκουλης, ηθοποιός

1939 - Μπέτυ Αρβανίτη, Ελληνίδα ηθοποιός

1961 - Μπαράκ Ομπάμα, 44ος πρόεδρος των Η.Π.Α.

1975 - Ν. Λυμπερόπουλος, ποδοσφαιριστής

ΘΑΝΑΤΟΙ

1834 - Πανουργιάς, Έλληνας οπλαρχηγός

1875 - Χανς Κρίστιαν Άντερσεν, συγγραφέας

1991 - Νικηφόρος Βρεττάκος, συγγραφέας

1991 - Γιώργος Μουφλουζέλης, Έλληνας τραγουδιστής

2006 - Βασίλης Καζάκος, ζωγράφος και χαράκτης

Καθεστώς της 4ης Αυγούστου

Καθεστώς της 4ης Αυγούστου ονομάστηκε το δικτατορικό καθεστώς που είχε η Ελλάδα από τις 4 Αυγούστου 1936, ημερομηνία στην οποία ανακήρυξε ο Ιωάννης Μεταξάς τη δικτατορία και λειτούργησε μέχρι την κατάληψη της χώρας από τους Γερμανούς τον Απρίλιο του 1941, τρεις μήνες μετά τον θάνατο του Μεταξά. Ο Μεταξάς διατέλεσε πρωθυπουργός από τις 13 Απριλίου του 1936 έως τις 29 Ιανουαρίου του 1941. Στη συνέχεια, πρωθυπουργός ανέλαβε ο Αλέξανδρος Κορυζής μέχρι τις 18 Απριλίου 1941 και αργότερα ο Εμμανουήλ Τσουδερός. Τυπικά το καθεστώς καταργήθηκε με βασιλικό διάταγμα τον Απρίλιο του 1941, ενώ η χώρα είχε καταληφθεί από τις δυνάμεις του Άξονα και η εξόριστη ελληνική κυβέρνηση βρισκόταν στην Αίγυπτο.

Μετά τον θάνατο του τότε υπηρεσιακού πρωθυπουργού Κων. Δεμερτζή στις 13 Απριλίου, ο βασιλιάς Γεώργιος διόρισε πρωθυπουργό τον Ιωάννη Μεταξά, γνωστό τότε οπαδό της δικτατορικής εκτροπής. Στις 27 Απριλίου μετά τις προγραμματικές δηλώσεις του πρωθυπουργού, η βουλή έδωσε ψήφο εμπιστοσύνης στην κυβέρνηση Μεταξά με 241 ψήφους υπέρ, 16 κατά και 4 αποχές. Κατά ψήφισαν οι βουλευτές του ΚΚΕ και ο Γεώργιος Παπανδρέου. Στις 30 Απριλίου η βουλή διέκοψε πρόωρα τις εργασίες της έως τις 30 Σεπτεμβρίου, εξουσιοδοτώντας την κυβέρνηση να διοικήσει τη χώρα με νομοθετικά διατάγματα, υπό τον όρο να επιτρεφτεί από μία 40μελή κοινοβουλευτική επιτροπή. Τα αιματηρά γεγονότα της Θεσσαλονίκης του Μαΐου 1936 θα δώσουν την πρώτη δικαιολογία για την κατάλυση του κοινοβουλευτικού πολιτεύματος. Μετά τα γεγονότα αυτά ο Ιωάννης Μεταξάς έθεσε στον βασιλιά ζήτημα δικτατορικής διακυβέρνησης της χώρας. Η λήψη των έκτακτων μέτρων μελετήθηκε εντός του πλαισίου της αυξανόμενης έντασης των διεθνών σχέσεων και της επικείμενης απειλής ευρωπαϊκής σύρραξης. «Η δικτατορία εκρίνετο απαραίτητος διά λόγους εξωτερικής πολιτικής».

Η αντίδραση των αστικών κομμάτων στη δικτατορία ήταν χλιαρή επειδή και ενωρίτερα είχαν επιβληθεί ή είχαν γίνει απόπειρες επιβολής δικτατορίας και από άλλους πολιτικούς (περιλαμβανομένου του Βενιζέλου), και η άρση των κοινοβουλευτικών θεσμών εθεωρείτο επιτρεπτή προκειμένου να επανέλθει η χώρα στην ομαλότητα.

Το βράδυ (22:00) της 4ης Αυγούστου ο Μεταξάς πήγε στα Ανάκτορα για να συναντήσει τον Βασιλιά Γεώργιο. Μαζί του είχε έτοιμα τα διατάγματα για την αναστολή ορισμένων διατάξεων του συντάγματος και τη διάλυση της βουλής, με αφορμή τη γενική απεργία που είχαν κηρύξει για τις 5 Αυγούστου του '36 τα συνδικάτα, με πρόταση της ΓΣΕΕ. Το ίδιο βράδυ στο υπουργείο εξωτερικών ο Μεταξάς συγκάλεσε έκτακτο υπουργικό συμβούλιο. Ο Μεταξάς γράφει στο ημερολόγιό του:

«Η Ελλάς έγινε από της 4ης Αυγούστου Κράτος αντικομμουνιστικό, Κράτος αντικοινοβουλευτικό, Κράτος ολοκληρωτικό. Κράτος με βάση αγροτική και εργατική, και κατά συνέπεια αντιπλουτοκρατικό. Δεν είχε βέβαια κόμμα ιδιαίτερο να κυβερνά. Αλλά κόμμα ήταν ο Λαός, εκτός από τους αδιόρθωτους κομμουνιστές και τους αντιδραστικούς παλαιοκομματικούς».

Παρά τις επιρροές του από τον φασισμό και τον ναζισμό, η 4η Αυγούστου δεν ταυτίζεται πλήρως με τα καθεστώτα της ναζιστικής Γερμανίας και της φασιστικής Ιταλίας. Εξάλλου, δεν υιοθετούσε τις φυλετικές-ρατσιστικές διακρίσεις του ναζισμού (χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι ότι επιτρεπόταν στους Έλληνες Εβραίους η συμμετοχή στην ΕΟΝ). Μια ακόμα σημαντική διαφορά ήταν ο αντι-ιμπεριαλιστικός λόγος του καθεστώτος και του Μεταξά.

Στη λογική του κοινωνικού ελέγχου, το καθεστώς προχώρησε στην επιβολή λογοκρισίας στον Τύπο, ενώ απαγόρευσε την ηχογράφηση και διακίνηση ρεμπέτικων τραγουδιών που περιείχαν ή βασίζονταν σε «ανατολίτικους» δρόμους αλλά και τραγούδια με χασικλίδικη θεματολογία όπως και κάποια σατιρικά.

Μια ακόμη μεταξική πολιτική ήταν η επιλογή υπέρ της Δημοτικής γλώσσας (σε μια μετριοπαθή βέβαια μορφή). Έτσι έγιναν βήματα για την εισαγωγή της στην εκπαίδευση. Το 1939 ανατέθηκε στον Μανόλη Τριανταφυλλίδη η έκδοση γραμματικής για τη δημοτική γλώσσα, η «Νεοελληνική Γραμματική».

Ο Μεταξάς είχε πλούσια πνευματική καλλιέργεια και καλλιτεχνικά ενδιαφέροντα. Αυτή την καλλιέργεια πιστεύεται ότι την απέκτησε κατά τη διάρκεια των σπουδών του στη Γερμανία και κατά την εξορία του στη Γαλλία και την Ιταλία (1917-1920), αφού η οικογένειά του δεν ήταν εύπορη.

Μία από τις πρώτες πράξεις της δικτατορίας ήταν το κάψιμο των προοδευτικών βιβλίων που κατασχέθηκαν από τα βιβλιοπωλεία, πρακτορεία και σπίτια συλληφθέντων. Τα βιβλία που κάπκιναν σε δημόσιους χώρους από μέλη φασιστικών οργανώσεων, στελέχη του καθεστώτος και πληρωμένων ατόμων ήταν Ελλήνων και ξένων συγγραφέων. Στο κάψιμο των βιβλίων και στη δίωξη των ιδεών το καθεστώς της 4ης Αυγούστου αντέγραφε επακριβώς τα χιτλερικά πρότυπα.

Ένα από τα μελανότερα σημεία της Δικτατορίας της 4ης Αυγούστου, τρεις μήνες μετά τον θάνατο του Ι. Μεταξά, ήταν η παράδοση όλων των πολιτικών κρατούμενων στους κατακτητές Γερμανούς και Ιταλούς, με αποτέλεσμα πολλοί από αυτούς να εκτελεστούν αργότερα από τους κατακτητές κατά τη διάρκεια της κατοχής.